

Antikorupcinio sąmoningumo didinimas viešajame sektoriuje

I. Lyderystė kuriant antikorupcinę aplinką

Korupcijos trikampis

GALIMYBĖ

Žinios ir gebėjimas atlikti korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, vidaus kontrolės trūkumas.

KORUPCIJA

MOTYVAS

Spaudimas ar paskata įsivelti į korupciją, pvz. finansinių įsipareigojimų našta.

RACIONALIZAVIMAS

Nesąžiningų veiksmų pateisinimas ar požiūris į korupciją.

**Remiantis D. Cressey ir E. Sutherland „Sukčiavimo trikampiu“.*

II. Antikorupcinio sąmoningumo didinimo veiklų organizavimas

Mokymai

Bendro pobūdžio

apžvelgiami pagrindiniai korupcijos prevencijos principai, teisinis reguliavimas, etikos normos, rizikų atpažinimas ir kt.

Teminiai

orientuoti į konkrečias sritis, tokias kaip dovanų politika, interesų konfliktų valdymas, pranešėjų apsauga, vidinės kontrolės priemonės ir kt., arba orientuoti į tikslinę darbuotojų grupę, pvz. viešųjų pirkimų specialistams, ūkio subjektų kontrolę ir priežiūrą vykdančiams ar pan.

Mokymų metodai

- ✓ Paskaitos
- ✓ Seminarai
- ✓ Atvejo analizės
- ✓ Simuliacijos
- ✓ *Diskusijos/fokus grupės*
- ✓ *Mentorystė ir konsultacijos*

Įgyvendina:

- ✓ **viešojo sektoriaus subjekto darbuotojai,**
turintys praktinės patirties antikorupcinėje
veikloje
- ✓ **išorės lektoriai**

LR STT siūlomos antikorupcinio sąmoningumo didinimo priemonės

STT LAIDŲ CIKLAS

#1 ĮVADINĖ PAŠKAITA

2022 METAI

SKAIDRUMO AKADEMIJA
MOKYTOJAMS

STT pareigūnų rengiami antikorupcinio švietimo mokymai

- Įsivertinkite organizacijos darbuotojų antikorupcinių žinių lygį bei realų mokymų poreikį;
- Užpildykite ir el. p. dokumentai@stt.lt pateikite PRAŠYMĄ;
- Susipažinkite su Specialiųjų tyrimų tarnybos antikorupcinio sąmoningumo didinimo veiklų organizavimo tvarkos APRAŠU.

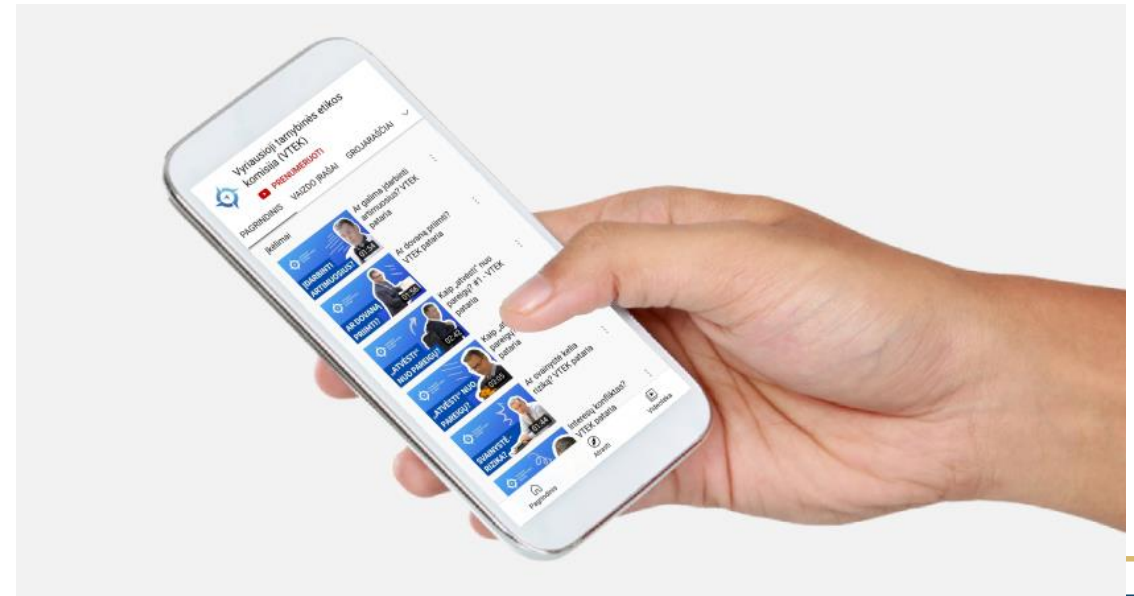
Metodinės pagalbos renginiai

- STT Korupcijos prevencijos pareigūnai organizuoja metodinės pagalbos renginius už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingiems asmenims, kurie skirti:
- padėti stiprinti praktinius gebėjimus, reikalingus tinkamam prevencinių priemonių planavimui, įgyvendinimui ir tobulinimui;
- vadovų lyderystės didinimui.

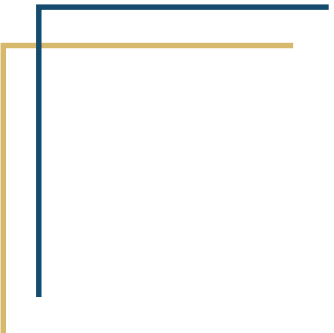
*STT, atsižvelgdama į nustatytą antikorupcinio sąmoningumo didinimo poreikį, gali individualiai pasiūlyti antikorupcinio sąmoningumo didinimo veiklos formą, temą ir (ar) turinį.

Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos siūlomi mokymai ir priemonės

Nuotoliniai mokymai. Tai priemonė skirta savarankiškai mokytis ar gilinti žinias apie viešųjų ir privačių interesų derinimą bei lobistinę veiklą. Mokymai prieinami per Privačių interesų registro (PINREG) sistemą.

Rekomendacijos ir gairės. Tai metodinė medžiaga, padedanti viešojo sektoriaus subjekto darbuotojams tinkamai deklaruoti privačius interesus, atpažinti bei valdyti interesų konfliktus ir imtis prevencinių priemonių.

**Nebūkite abejingi –
praneškite tiesą**

LR generalinės prokuratūros organizuojami mokymai

- ✓ Pristatomas pranešėjų apsaugos institutas;
- ✓ aptariamos teisinės nuostatos, pranešėjų teisės ir pareigos;
- ✓ apžvelgiamos skatinimo bei pagalbos priemonės;
- ✓ pateikiama informacija apie vidinių pranešimų kanalų diegimą ir veikimą.

Veiklų poreikio nustatymas

Esamos situacijos vertinimas

- Teisės aktai;
- Antikorupcinio sąmoningumo didinimo iniciatyvos;
- Komunikacija (vidinė ir išorinė);
- Korupcijos atvejų ir pranešimų analizė;
- Informacija iš ankstesnių vertinimų ir patikrinimų.

Kompetencijų trūkumų nustatymas

- Anoniminės apklausos;
- Pokalbiai su vadovais;
- Fokus grupių diskusijos;
- Praktikos analizės.

Veiklų planavimas

- Apibrėžiami veiklos tikslai ir uždaviniai;
- Parenkamos aktualios temos, veiklos formos ir priemonės / įrankiai;
- Nustatomos tikslinės grupės;
- Numatomi poveikio vertinimo kriterijai (rodikliai).

III. Efektyvi komunikacija – skaidrumo kultūros pagrindas

Komunikacija ir informavimas

Tinkamai suplanuota ir įgyvendinama komunikacija kartu su nuosekliu informavimu padeda formuoti skaidrią, etišką ir korupcijai atsparią organizacijos kultūrą.

**Vidinė
komunikacija**

**Išorinė
komunikacija**

Vidinė komunikacija. KAIP?

- **Vidiniai informaciniai pranešimai** (el. paštas, naujienlaiškiai ir t. t.) apie korupcijos prevencijos priemones, aktualius teisinio reguliavimo pokyčius, planuojamas antikorupcinio sąmoningumo didinimo veiklas ir t. t.
- **Intranetas** leidžia darbuotojams bet kuriuo metu savarankiškai pasiekti reikalingą aktualią informaciją apie korupcijos prevenciją (teisės aktai, atmintinės, mokomoji medžiaga ir t. t.) ir atnaujinti savo žinias.
- **Vidinis informacijos apie pažeidimus teikimo kanalas** leidžia darbuotojams saugiai ir konfidencialiai pranešti apie galimus pažeidimus ar neetišką elgesį. Aiškiai pateikta informacija apie pranešėjų apsaugos mechanizmą skatina darbuotojus pranešti apie pastebėtus pažeidimus, nesibaiminant neigiamų pasekmių.

Išorinės komunikacijos būdai

- **Interneto svetainėje** viešinama informacija ar pateikiamos nuorodos į informaciją apie priemonių, kurias įstaiga privalo įgyvendinti korupcijos prevencijos srityje, vykdymą (vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480).
- **Socialiniai tinklai** (Facebook, LinkedIn, X, Youtube, Instagram ir t. t.) gali būti pasitelkiami siekiant skaidriai pristatyti vykdomas antikorupcines iniciatyvas, įtraukti visuomenę ir kurti pasitikėjimu grįstą ryšį.
- **Pranešimai spaudai, interviu, analitiniai straipsniai** gali būti naudojami svarbiausiai informacijai apie antikorupcinę veiklą perteikti, atskleisti pasiektus rezultatus ar skatinti viešą diskusiją.

IV. Antikorupcinio sąmoningumo didinimo veiklų poveikio vertinimas

Antikorupcinio sąmoningumo pagrindiniai dėmenys:

Žinios

Požiūris

Elgsena

5 žingsniai, kaip tinkamai įvertinti poveikį

1 žingsnis. Apibrėžkite tikslą

Pavyzdžiai:

- ✓ *Paskatinti darbuotojus pranešti apie korupcijos atvejus;*
- ✓ *Padidinti institucijos darbuotojų žinojimą apie vidinę pranešimo tvarką;*
- ✓ *Padidinti institucijos darbuotojų gebėjimą atskirti dovaną nuo kyšio;*
- ✓ *Įtraukti darbuotojus į antikorupcines iniciatyvas;*
- ✓ *Padidinti institucijos skaidrumo įvaizdį ir kt.*

2 žingsnis. Nustatykite rodiklius

Pavyzdžiai:

✓ **Tikslas - paskatinti darbuotojus pranešti apie korupcijos atvejus.**

Rodiklis – procentas darbuotojų, teigiančių, kad praneštų ir (ar) pranešė apie korupcijos atvejus su ja susidūrę.

✓ **Tikslas - padidinti institucijos darbuotojų žinojimą apie vidinę pranešimo tvarką.**

Rodiklis - procentas darbuotojų, žinančių, kur ir kaip galima pranešti apie pažeidimus institucijoje.

Rodiklis - darbuotojų, teigiančių, kad pasitiki vidine pranešimo sistema, procentas.

Rodiklis - vidinių pranešimų apie pažeidimus skaičiaus dinamika.

✓ **Tikslas - padidinti institucijos darbuotojų gebėjimą atskirti dovaną nuo kyšio.**

Rodiklis - procentas darbuotojų, kurie teisingai atsako į klausimus apie dovanų ir kyšių skirtumus.

Rodiklis – pranešimų apie gautas dovanas skaičiaus dinamika.

✓ **Tikslas - įtraukti darbuotojus į antikorupcines iniciatyvas.**

Rodiklis - darbuotojų, dalyvavusių bent vienoje antikorupcinėje iniciatyvoje, skaičius ir procentinė dalis.

Rodiklis - pateiktų darbuotojų pasiūlymų dėl skaidrumo didinimo skaičius.

Rodiklis - sukurtų ar įgyvendintų vidinių iniciatyvų / kampanijų skaičius per metus.

3 žingsnis. Pasirinkite poveikio vertinimo metodus (būdus)

- Anoniminė apklausa;
- žinių testas;
- refleksija;
- dokumentų analizė (skundai, tarnybinių nusižengimų tyrimai);
- diskusijos;
- konsultacijos;
- atvejų analizė;
- viešosios nuomonės tyrimai;
- žiniasklaidos monitoringas ir kt.

4 žingsnis. Laikykitės tęstinumo

- Reguliarumas;
- veiklos siejimas su ankstesnėmis iniciatyvomis (pvz., remiamasi anksčiau gautais rezultatais);
- poreikio analizė;
- bendradarbiavimas su kitais padaliniais.

Svarbu: ilgalaikis vertinimas atskleidžia, ar sąmoningumo pokytis integruojasi į tikrąją darbo praktiką.

5 žingsnis. Analizuokite ir aptarkite rezultatus

Ką daryti su poveikio vertinimo rezultatais?

- ✓ **Pristatyti rezultatus darbuotojams ir (ar) vadovams**, atskleidžiant ne tik problemas ar iššūkius, bet ir pozityvius pokyčius, sėkmingus veiklos aspektus.
- ✓ **Įtraukti darbuotojus į sprendimų priėmimą** ir aptarti, kaip rezultatus galima panaudoti ateityje – ar reikia koreguoti veiklų turinį, taikytinus metodus, priemones ir pan.
- ✓ **Prireikus parengti veiksmų planą** – jei pokyčiai nėra pakankami, būtina numatyti papildomas priemones ir įtraukti jas į korupcijos prevencijos veiksmų planą ar pan.
- ✓ **Stebėti ilgalaikes tendencijas** – vertinimo rezultatai turi būti naudojami ne vieną kartą juos aptariant, bet ir tobulinant organizacijos kultūrą ilguoju laikotarpiu, priimant strateginius sprendimus.

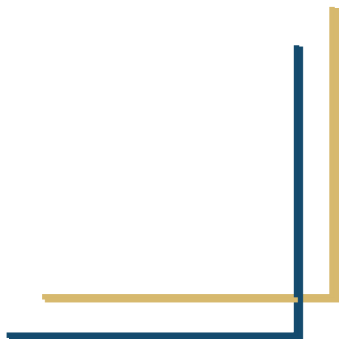

V SKYRIUS GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI

Kitos iniciatyvos:

- ✓ Paminėti Tarptautinę antikorupcijos dieną (gruodžio 9-ąją);
- ✓ Dalyvauti STT kartu su Lietuvos šaulių sąjunga organizuojamame „Skaidrumo žygyje“;
- ✓ Prisijungti prie kitų antikorupcinių iniciatyvų, jų sklaidos ir paskatinimo dalyvauti.

Antikorupcinės orientavimosi varžybos

„SAŽININGUMO KOMPASAS“

Birželio 10 d. 10 val. Karalienės Luizės jaunimo centro vidinis kiemas

Organizatoriai: Partneriai:

VISAGINO SAVIVALDYBĖ

Paieška

Visaginiui 50 | Renginiai Svečiams Savivaldybė Verslui Gyventojams Tvarkau Visaginą LT

Tarptautinės Antikorupcijos dienos paminėjimui kviečiame į nemokamas filmų peržiūras

KLIPEDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS IMANUELIO KANTO VIEŠOJI BIBLIOTEKA

GRUODŽIO 9-OJI – TARPTAUTINĖ ANTIKORUPCIJOS DIENA!
DALYVAUK KONKURSE!

„NUO VOKELIO IKI nuoVOKU‘mo“

Kurk ateities istoriją, kurioje nebėra korupcijos!

Ačiū už dėmesį!

Rita Šikšnienė

Vyriausioji specialistė

Antikorupcinio švietimo skyrius

El. paštas: rita.siksniene@stt.lt

Tel. nr. 0 (706) 63 316, mob. +370 686 02494

